

Valsts tiesu ekspertīžu birojs

METODISKIE IETEIKUMI
MATERIĀLU SAGATAVOŠANA
ŠĀVIENA PĒDU ĶĪMISKAJAI EKSPERTĪZEI

APSTIPRINĀTS
Metodiskās komisijas
2020. gada 10. janvāra sēdē,
prot. Nr. 1-2020

RĪGA
2020

Katrs šāviens ir saistīts ar daudziem fizikāliem un ķīmiskiem procesiem, kuru rezultātā veidojas šāviena pēdas gan šaujamerocī un uz šāvēja rokām, gan arī vietā, kur tiek izdarīts šāviens, un uz mērķa.

Valsts tiesu ekspertīžu birojs ir vienīgā tiesu ekspertīžu iestāde valstī, kur iespējams veikt šāviena pēdu ķīmisko izpēti. Šāviena pēdu (ŠP) ķīmiskā izpēte ir iespējama tikai gadījumos, kad tās ir noņemtas ar speciālajiem ŠP uztverošajiem komplektiem. Ekspertīzes laikā tiek atrastas šāviena produktu mikrodaļiņas, kuru diametrs ir lielāks par 0,5 mikrometriem, tiek noteikta to forma, virsmas reljefs un ķīmiskais sastāvs.

VISPĀRĒJĀS PRASĪBAS PAR AUGU IZŅEMŠANAI

ŠP uz fiziski aktīvas personas rokām (sejas) saglabājas līdz 6-8 stundām. Pēc 8 stundām pēdu izņemšana nav lietderīga.

ŠP izņem ar speciāliem komplektiem, stingri ievērojot instrukcijā minētos norādījumus. Obligāti jāaizpilda informācijas lapa!

ŠP uz personas rokām (sejas)	
IZŅEMŠANA	IESAIŅOJUMS
Iespējamās ŠP izņem ar speciālajiem komplektiem, ievērojot instrukcijā minētos norādījumus. Obligāti jāaizpilda informācijas lapa! Nepieciešamības gadījumā var izmantot vairākus komplektus.	ŠP uztvērējus un informācijas lapu ievieto iesaiņojumā.

Izpētes objekti, kurus iespējams pārvietot, izņem kopumā	
IZŅEMŠANA	IESAIŅOJUMS
Nofotografē. <u>Apģērbs</u> – bojājuma un iespējamās ŠP vietas pārklāj ar tīru papīru. Apģērbu saloka tā, lai tā virsma pēc iespējas mazāk savstarpēji saskartos.	Katru apģērba priekšmetu iesaiņo atsevišķi tīrā papīra iesaiņojumā. Kategoriski aizliegts izmantot avīzes!

Izšautas patronas čaulas (salīdzinošai izpētei) izņem pēc tam, kad veikta ŠP noņemšana no aizdomās turētās personas vai izņemti objekti, uz kuriem varētu būt ŠP. Norāda čaulu atrašanās vietu, marķējumu.	Katru čaulu ievieto atsevišķā iesaiņojumā.
--	--

Izpētes objekti, kurus nevar pārvietot

IZŅEMŠANA	IESAIŅOJUMS
Nofotografē. Iespējamās ŠP izņem ar speciālajiem komplektiem, ievērojot instrukcijā minētos norādījumus. Obligāti jāaizpilda informācijas lapa!	ŠP uztvērējus un informācijas lapu ievieto iesaiņojumā.

- **Kategoriski aizliegts iesaiņošanai izmantot avīzes un žurnālus!**
- Svarīgi ievērot tīrību un nepieļaut iespējamo ŠP pārnesei un piesārņošanu!
- Kontroles paraugus jāņem no personām, kuras veic ŠP izņemšanu.
- Pirms ekspertīzes veikšanas kategoriski aizliegts atvērt iesaiņojumus, apskatīt un pārsaiņot notikuma vietā izņemto apģērbu un citus izpētes objektus.

EKSPERTAM IZLEMŠANAI VAR TIKT UZDOTI ŠĀDI JAUTĀJUMI

- Vai uz šāviena pēdu uztvērējiem, ar kuriem ir noņemtas mikrodaļiņas no personas A (vārds, uzvārds, personas kods) rokām (sejas utt.), ir šāviena produktu pēdas?
- Vai uz personas A (vārds, uzvārds, personas kods) apģērba ir šāviena produktu pēdas?

Ja ir pieejams salīdzināmais materiāls (čaula vai ierocis) var tikt uzdots jautājums:

- Vai šāviena pēdas uz personas A (vārds, uzvārds, personas kods) rokām (sejas utt.) un/vai apģērba pēc ķīmiskā sastāva atbilst šāviena produktiem čaulā vai ieroča stobra kanālā?

MATERIĀLU SAGATAVOŠANA

Ekspertīzes veikšanai jāiesniedz:

- šāviena pēdu uztvērēju komplekts un aizpildīta informācijas lapa,
- apģērbs vai citi priekšmeti, uz kuriem varētu būt šāviena produktu pēdas,
- ja ir pieejams salīdzināmais materiāls – čaula vai ierocis.

Lai konsultētos par gadījumiem, kas nav aprakstīti šajos metodiskajos ieteikumos, **aicinām sazināties ar Valsts tiesu ekspertīžu biroja ekspertiem.**

BIOLOĢISKO UN ĶĪMISKO EKSPERTĪŽU DEPARTAMENTS

Invalīdu iela 1, Rīga, LV-1013, tālr. 67374010, fakss 67517749, e-pasts vteb@vteb.gov.lv,

www.vteb.gov.lv